

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 69/18
V Luxemburgu 29. mája 2018

Rozsudok vo veci C-426/16
Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen VZW
a i./Vlaams Gewest

Súdny dvor potvrdil, že zabíjanie zvierat na náboženské účely bez omráčenia sa musí konať len na schválenom bitúnku

Táto povinnosť neporušuje slobodu náboženského vyznania, keďže jej cieľom je len organizovať a upraviť slobodný výkon zabíjania zvierat na náboženské účely tak, že sa zohľadnia podstatné pravidlá o ochrane dobrých podmienok zvierat a zdravia spotrebiteľov zvieracieho mäsa

Moslimský sviatok obetovania sa slávi každý rok počas troch dní. Veľký počet praktizujúcich moslimov považuje za svoju náboženskú povinnosť zabiť alebo nechať zabiť, najlepšie v prvý deň tejto slávnosti, zviera, ktorého mäso sa následne skonzumuje v rámci rodiny a rozdelí medzi znevýhodnené osoby, susedov a vzdialenejších rodinných príslušníkov. V rámci väčšiny moslimského spoločenstva v Belgicku panuje zhoda v názore, ktorý vyjadrila Rada teológov v rámci Výkonného výboru moslimov, že toto zabíjanie zvierat sa musí uskutočňovať bez predchádzajúceho omráčenia a s prihliadnutím na ostatné náboženské predpisy týkajúce sa rituálu.

Od roku 1998 belgická právna úprava stanovovala, že zabíjanie predpísané náboženským rituálom možno vykonať len v schválených alebo dočasných bitúnkoch. Teda, príslušný minister schvaľoval každý rok dočasné jatočné zariadenia, ktoré spolu so schválenými bitúnkami umožnili vykonávať zabíjanie na náboženské účely počas moslimského sviatku obetovania, čím sa dopĺňala nedostatočná kapacita vznikajúca zvýšením dopytu počas tohto obdobia.

V roku 2014 minister Flámskeho regiónu zodpovedný za dobré podmienky zvierat oznámil, že už nebude vydávať schválenia pre dočasné jatočné zariadenia z dôvodu, že také schválenia odporujú právu Únie, najmä ustanoveniam nariadenia z roku 2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania¹. Od roku 2015 sa má akékoľvek zabíjanie zvierat bez omráčenia, a to aj to, ku ktorému dochádza v rámci moslimskej slávnosti obetovania, teda vykonávať výlučne vo schválených bitúnkoch. V tomto kontexte podali rôzne moslimské združenia a zastrešujúce organizácie mešít v roku 2016 žalobu proti Flámskemu regiónu. Napadli hlavne platnosť niektorých ustanovení nariadenia,² najmä vzhľadom na slobodu náboženského vyznania.³ Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Holandskojazyčný súd prvého stupňa Brusel, Belgicko), ktorý vo veci koná, sa rozhodol položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku.

Súdny dvor vo svojom rozsudku z dnešného dňa najprv spresnil, že na zabitie zvierat na náboženské účely sa vzťahuje pojem „náboženský rituál“ v zmysle nariadenia. Patrí preto do pôsobnosti slobody náboženského vyznania zaručenej Chartou základných práv Európskej únie. Prípadné teologické odchýlky v tejto súvislosti totiž samy osebe nemôžu vyvrátiť túto kvalifikáciu ako „náboženského rituálu“.

Súdny dvor ďalej preskúmal, či nariadenie predstavuje alebo nepredstavuje obmedzenie práva na slobodu náboženského vyznania. Pripomenul, že v Únii platí všeobecná zásada, že zvieratá sa usmrcujú iba po omráčení. Zabíjanie zvierat na náboženské účely bez predchádzajúceho omráčenia je v Únii povolené ako výnimka pod podmienkou, že sa takého zabitie uskutoční

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 1099/2009 z 24. septembra 2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania (Ú. v. EÚ L 303, 2009, s. 1).

² Ide o článok 4 ods. 4 v spojení s článkom 2 písm. k) nariadenia č. 1099/2009.

³ Článok 10 Charty základných práv Európskej únie a článok 9 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

v bitútku schválenom príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a spĺňajúcim technické požiadavky v oblasti konštrukcie, usporiadania a vybavenia (tieto požiadavky sa nachádzajú v inom nariadení Únie⁴).

Súdny dvor spresnil, že táto výnimka nestanovuje žiadny zákaz výkonu zabíjania zvierat na náboženské účely v Únii, ale naopak spresňuje pozitívny záväzok normotvorcu Únie povoliť zabíjanie zvierat bez predchádzajúceho omráčenia s cieľom zabezpečiť účinné dodržiavanie slobody náboženského vyznania, najmä praktizujúcich moslimov počas sviatku obetovania.

Cieľom povinnosti uskutočňovať zabíjanie zvierat na náboženské účely na schválenom bitútku je tak len organizovať a z technického hľadiska upraviť slobodný výkon zabíjania zvierat bez predchádzajúceho omráčenia na náboženské účely. Takáto technická úprava nemôže sama osebe spôsobiť obmedzenie práva na slobodu náboženského vyznania praktizujúcich moslimov.

Zabíjanie zvierat na náboženské účely je totiž podmienené splnením rovnakých technických podmienok, ako sú podmienky, ktoré sa v zásade uplatňujú na každé zabíjanie zvierat v rámci Únie bez ohľadu na použitý spôsob.

Navyše normotvorca Únie zosúladiť dodržiavanie osobitných spôsobov zabíjania zvierat predpísaných náboženskými rituálmi s podstatnými pravidlami stanovenými nariadeniami Únie o ochrane dobrých podmienok zvierat počas usmrcovania a zdravia všetkých spotrebiteľov zvieracieho mäsa.

Súdny dvor napokon preskúmal úvahy spojené so skutočnosťou, že schválené bitútky, ktoré sa nachádzajú na území Flámskeho regiónu a sú v súlade s požiadavkami nariadenia, nemajú dostatočnú kapacitu na to, aby uspokojili nárast dopytu po mäse „halal“, ktorý vzniká počas sviatku obetovania.

Súdny dvor v tejto súvislosti pripomenul, že platnosť aktu Únie sa musí posudzovať v závislosti od skutkových a právnych okolností existujúcich v čase, keď bol tento akt prijatý, a nemôže závisieť od osobitných okolností každého prípadu. Problematika, na ktorú poukazuje vnútroštátny súd, sa totiž týka len obmedzeného počtu obcí Flámskeho regiónu. Túto problematiku tak nemožno považovať za neoddeliteľne spojenú s uplatňovaním stanoveného pravidla v celej Únii. Jednorazový problém kapacity zabíjania zvierat na území jedného regiónu jedného členského štátu, spojený so zvýšeným dopytom po zabíjaní zvierat na náboženské účely počas niekoľkých dní pri príležitosti sviatku obetovania, je dôsledkom spojenia vnútroštátnych okolností, ktoré nemôžu mať vplyv na platnosť nariadenia.

Súdny dvor dospel k záveru, že jeho preskúmanie neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť nariadenia z hľadiska slobody náboženského vyznania zaručenej Chartou.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ L 139, 2004, s. 55; Mim. vyd. 03/045, s. 14).